

Міністерство освіти і науки України
Національна академія педагогічних наук України
Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих
імені Івана Зязюна НАПН України
Харківський національний педагогічний університет
імені Г.С. Сковороди

**ОСВІТА ДОРΟΣЛИХ:
СВІТОВІ ТЕНДЕНЦІЇ,
УКРАЇНСЬКІ РЕАЛІЇ
ТА ПЕРСПЕКТИВИ**

*Збірник матеріалів
II Міжнародної науково-практичної конференції
(8-9 червня 2023 р.)*

Харків – 2023

Зміст

Передмова	6
СЕКЦІЯ 1. Освіта дорослого населення в умовах глобалізаційних та інтеграційних процесів	
Medical education of adult students and the digital divide (<i>Batyuk L. V., Zhernovnykova O. A.</i>)	8
Workshops developing subjective disposition and the evaluation project (<i>Frants M., Jankiewicz B.</i>)	12
Impacts of the covid-19 period on higher education and the impacts of changes on the present in higher education institutions (<i>Plavčan P.</i>)	16
Directions of work and development prospects of university educational centers as structural subdivisions (<i>Suvorova L.K., Haidai I.O.</i>)	21
Потенціал закладів вищої освіти в організації неформальних професійних курсів (<i>Богодист М.І., Самодумська О.Л.</i>)	24
Підходи до дослідження професійного розвитку науково-педагогічних працівників закладів вищої освіти (<i>Піддячий В. М.</i>)	28
Особливості мотивації до навчання дорослого населення України (<i>Пономарьова М. С.</i>)	31
Педагогічна майстерність і акмеологічне зростання викладача (<i>Рибалко Л. С., Дін Жуцзе</i>)	35
Інноваційне та традиційне у формуванні професійного статусу викладача (<i>Романов О. В.</i>)	37
Роль освіти в формуванні глобальної компетентності у молоді: стратегії навчання для підготовки до соціально-економічних викликів сучасності (<i>Скидан О. О.</i>)	42
Роль іміджу викладача у його професійній діяльності (<i>У Ді</i>)	45
Роль освіти в розвитку лідерського потенціалу молоді (<i>Ялліна В.Л., Хіцан Д. В.</i>)	48
СЕКЦІЯ 2. Розвиток освіти дорослих в умовах війни: виклики і шляхи подолання	
Зміни у підготовці докторів філософії та порядку їх атестації: юридичний погляд (<i>Балинська О.М., Гловюк І.В.</i>)	52
Трансформація системи професійної (професійно-технічної) освіти сумської області для навчання дорослого населення в умовах дії воєнного стану (<i>Білодід Л. М.</i>)	57
Реалізація програм освіти дорослих у воєнний і повоєнний час (<i>Боярська-Хоменко А.В.</i>)	61
Робота з дорослими вимушеними переселенцями із зони бойових дій: досвід Словаччини (<i>Волярська О.С.</i>)	65
Особливості професійного навчання дорослого населення в Харківському центрі професійно-технічної освіти державної служби зайнятості в умовах воєнного стану (<i>Давидова Ю.В.</i>)	68

2. Hakanen A., Ruoho K. Enhancing global competence in higher education: A systematic review of the literature. *Journal of Studies in International Education*. 2020. № 24(3). Pp. 325-342.

3. Chen X., Barnett R. The concept of "competence" in the globalisation of higher education: Towards a critical cosmopolitanism. *Higher Education Policy*. 2000. № 13(2). Pp. 141-154.

УДК 37.018

ORCID 0009-0007-0142-308X

У Ді

Sdf234@ukr.net

РОЛЬ ІМІДЖУ ВИКЛАДАЧА У ЙОГО ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди

Дана наукова стаття присвячена вивченню ролі іміджу викладача у його професійній діяльності. У статті аналізується поняття іміджу викладача, його складові елементи та вплив на студентів і навчальний процес. Досліджуються фактори, що формують імідж викладача, такі як академічні досягнення, педагогічні навички, комунікативні здібності, професійна етика тощо. Автор розглядає психологічні аспекти взаємодії викладача зі студентами, такі як сприйняття, авторитет, мотивація, які безпосередньо пов'язані з іміджем викладача. Дослідження базується на аналізі вітчизняної та зарубіжної наукової літератури, емпіричних даних та практичних прикладів. Висвітлюються підходи відомих науковців до ролі іміджу викладача в професійній діяльності. Дослідження має значення для розвитку системи підвищення кваліфікації викладачів та підтримки їх професійного росту.

Ключові слова: імідж, викладач, професійна діяльність, заклад вищої освіти.

This research article is devoted to the study of the role of the teacher's image in his/her professional activity. The article analyzes the concept of teacher's image, its constituent elements and influence on students and the educational process. The factors that form the image of a teacher, such as academic achievements, pedagogical skills, communication skills, professional ethics, etc. are studied. The authors examine the psychological aspects of teacher-student interaction, such as perception, authority, and motivation, which are directly related to the teacher's image. The study is based on the analysis of domestic and foreign scientific literature, empirical data and practical examples. The approaches of well-known scholars to the role of teacher image in professional activity are highlighted. The study is important for the development of the system of teacher training and support for their professional growth.

Keywords: image, teacher, professional activity, higher education institution.

Вступ. Роль викладача у навчальному процесі не обмежується лише передачею знань і навичок. Викладач впливає на формування студентського світогляду, мотивації до навчання, розвитку критичного мислення та професійної компетентності. Одним з ключових елементів, який впливає на ефективність викладача, є його імідж. Імідж викладача визначає сприйняття студентами, їхню оцінку та ставлення до викладача, а також впливає на мотивацію та навчальні досягнення. Розуміння ролі іміджу викладача у професійній діяльності є важливим аспектом, який вимагає детального дослідження. Тому вважаємо тему «Роль іміджу викладача у його професійній діяльності» актуальною для сьогодення.

Метою дослідження є визначення ролі іміджу вчителя в його професійній діяльності та розкриття важливості формування позитивного іміджу для успішної педагогічної практики. **Основним завданням** є детальний аналіз факторів, які впливають на формування іміджу викладача, зокрема його педагогічної компетентності, комунікативних навичок, зовнішнього вигляду та професійного стилю.

Результати. Аналізуючи праці О. Захарова, Г. Касьянова, І. Кузнецової [1;2;3] зазначимо, що імідж викладача включає такі складові, як зовнішній вигляд, стиль комунікації, професійна компетентність, особистісні якості, авторитет тощо. Кожна з цих складових має вплив на сприйняття викладача студентами та формування їхньої думки про нього як про фахівця і наставника.

Окрема увага І. Кузнецової, В. Стрижак [3;4] приділяється факторам, що впливають на формування іміджу викладача. Академічні досягнення, наукова діяльність, педагогічний досвід, взаємодія з колегами та студентами, стиль викладання та спілкування - це лише деякі з аспектів, які формують імідж викладача. Дослідники впевнені, що сприйняття викладача, його авторитет, мотивація студентів до навчання та досягнення успіху нерозривно пов'язані з його іміджем.

Дослідження С. Агазаде [5] доводять, що позитивний імідж викладача сприяє залученню студентів до активного навчання, підвищує їхню мотивацію та сприйняття матеріалу, а також стимулює їх досягнення. Науковці С. Болкан, Д. Гріффін, Б. Дейлі [6] вказують на важливість розвитку професійного іміджу викладача, який сприяє його кар'єрному росту і отриманню рекомендацій від колег та студентів.

Вагомим є вплив сучасних технологій на формування іміджу викладача. Зараз Інтернет та соціальні медіа надають можливості для швидкого поширення інформації та взаємодії зі студентами. Викладачі мають усвідомлювати цей вплив і будувати свій імідж в онлайн-середовищі, враховуючи його вплив і наслідки.

Узагальнюючи, вище сказане, відзначимо, що роль іміджу викладача в професійній діяльності є надзвичайно важливою. Створений позитивний імідж сприяє підвищенню мотивації та навчальних досягнень студентів, впливає на їхнє сприйняття викладача та ставлення до нього. Дослідження науковців доводять, що імідж викладача впливає не лише на студентів, але й на інші групи зацікавлених сторін, такі як роботодавці, колеги та громадські організації. Успішний викладач

з позитивним іміджем має більше можливостей для кар'єрного росту, співпраці та отримання визнання в своїй професійній галузі.

Проте, формування позитивного іміджу викладача є складним завданням, яке вимагає систематичної роботи та постійного самовдосконалення. Викладач має розвивати свої професійні навички та знання, використовувати сучасні методи навчання, бути доступним та емпатичним до потреб студентів, дотримуватись етичних принципів та норм професійної поведінки, дбати про свою зовнішність та професійний стиль. Він повинен представляти себе як авторитетну та компетентну особистість, яка має глибокі знання у своїй галузі. Брати активну участь у конференціях, семінарах та наукових заходах що сприятиме підвищенню видимості викладача та підтвердженню його професійного статусу.

Висновки. Отже, роль іміджу викладача у його професійній діяльності є невід'ємною складовою успішного навчального процесу. Імідж викладача впливає на студентів, колег, роботодавців та громадські організації, визначаючи його авторитет, ефективність спілкування та можливості професійного зростання.

Список бібліографічних посилань

1. Захарова О. Професійна діяльність викладача вищої школи: імідж та вплив на навчальний процес. *Освітологічний дискурс*. 2017. № 1(19). С.141-155. URL: <https://od.kubg.edu.ua/index.php/journal/article/view/180>
2. Касьянова Г. В. Імідж викладача: поняття, структура, особливості формування. *Наукові записки Національного університету "Острозька академія". Серія "Психологічні науки"*. 2015. № 2(38). С. 139-146.
3. Кузнецова І. М. Імідж викладача: сутність та складові. *Наукові записки Національного університету "Острозька академія". Серія "Психологічні науки"*. 2012. № 2(30). С. 92-97.
4. Стрижак В. В. Імідж викладача як основна складова його професійної діяльності. *Вісник Черкаського університету. Серія "Педагогічні науки"*. 2017. № 14(355). С. 31-36.
5. Aghazadeh S. The Role of Teacher's Image in Students' Learning Process: An Analysis from Students' Perspective. *International Journal of Language and Applied Linguistics*. 2017. № 3(3), Pp.30-42.
6. Bolkan S., Griffin D. J., Daly B. P. Teacher Image and Expectations: How Teacher Expectations and Nonacademic Traits are Associated with Perceptions of Teacher Effectiveness. *The Journal of Experimental Education*. 2017. № 85(2), Pp.313-330.

УДК 378

ORCID 0000-0001-9987-8021

Ялліна В.Л.
vika.psychology@gmail.com
Хіцан Д.В.